

P.Z. br. 853

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/15-01/75
URBROJ: 65-15-02

Zagreb, 11. lipnja 2015.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 11. lipnja 2014. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Renatu Duku, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/15-01/59

Urbroj: 50301-09/09-15-3

Zagreb, 11. lipnja 2015.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Renatu Duku, pomoćnicu ministra pravosuđa.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/2005, 41/2008 i 125/2011) uređuju se osnove obveznih odnosa (opći dio) te ugovorni i izvanugovorni obvezni odnosi (posebni dio). Od 1. siječnja 2006. godine, uz odgođenu primjenu od 1. siječnja 2008. godine, stopa ugovornih i zateznih kamata uređena je odredbama članaka 26. i 29. toga Zakona. Visina stope zateznih kamata određuje se uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke kao referentne stope za određeni broj postotnih poena, po načelu *rationae personae*, ovisno o statusu subjekata u konkretnom obveznopравnom odnosu. Tako se za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava stopa zakonskih zateznih kamata određuje uvećanjem eskontne stope za osam postotnih poena, a za ostale odnose uvećanjem za pet postotnih poena. Isto načelo primjenjuje se i za određivanje najviše dopuštene stope ugovornih kamata, s time da se stopa ugovornih kamata veže uz stopu zakonskih zateznih kamata.

Potreba za referentnom stopom kao mjerodavnom stopom za određivanje visine stope zateznih kamata proizašla je iz potrebe usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s Direktivom 2000/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2000. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama. Naime, tom je Direktivom bilo propisano da se kao referentna stopa za utvrđivanje visine zateznih kamata u državama članicama eurozone koristi referentna stopa Europske središnje banke, dok u državama članicama koje ne sudjeluju u trećoj fazi gospodarske i monetarne unije referentna stopa mora biti jednaka stopi koju odredi njihova nacionalna središnja banka.

Stoga je Republika Hrvatska kao referentnu stopu odredila eskontnu stopu Hrvatske narodne banke. Međutim, u Republici Hrvatskoj ne postoji klasična referentna kamatna stopa kakva je za eurozonu referentna kamatna stopa Europske središnje banke. Eskontna stopa Hrvatske narodne banke ne primjenjuje se za provođenje monetarne politike već ima administrativno značenje.

Iz navedenih razloga, pri donošenju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, br. 108/2012, 144/2012, 81/2013 i 112/2013), kojim su u pravni sustav Republike Hrvatske preuzete odredbe nove Direktive 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o suzbijanju zakašnjenja s plaćanjem u poslovnim transakcijama, kao referentna stopa za određivanje visine stope zateznih kamata nije propisana eskontna stopa, nego kamatna stopa koju temeljem stvarnih vrijednosti kamatnih

stopa na tržištu utvrđuje i objavljuje Hrvatska narodna banka. To je prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu. Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi je posebni propis kojim su, sukladno Direktivi 2011/7/EU, uređeni rokovi ispunjenja novčanih obveza i pravne posljedice zakašnjenja s ispunjenjem novčanih obveza (pa tako i stope zateznih kamata) samo za subjekte i odnose obuhvaćene Direktivom tj. za poslovne transakcije između poduzetnika te između poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze.

Slijedom navedenoga, a s obzirom na prisutne razlike u propisanoj referentnoj stopi za određivanje visine stope zateznih kamata u općem propisu (Zakonu o obveznim odnosima) i posebnom propisu (Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi), postoji potreba za ujednačenim uređenjem referentne stope za određivanje visine stope zateznih kamata. Stoga se ovim Zakonom predlaže se da se i u Zakonu o obveznim odnosima, kao općem propisu, visina stope zateznih kamata određuje na temelju prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima.

Izmjene Zakona o obveznim odnosima i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi predlažu se radi izjednačenja visine stope zakonskih zateznih kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava s visinom stope zakonskih zateznih kamata koja se primjenjuje na poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze. Predloženim izmjenama visina stope zakonskih zateznih kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osoba javnog prava snizit će se sa sadašnjih 15% na 10,14%, a za poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze sa sadašnjih 12,14% na 10,14%.

U ostalim odnosima uređenim Zakonom o obveznim odnosima (onima koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava npr. ugovorni odnosi u kojima barem jedna strana nije trgovac; izvanugovorni odnosi) primjenom iste referentne stope, na koju se dodaje manji broj postotnih poena, snizit će se visina stope zakonskih zateznih kamata sa sadašnjih 12% na 8,14%.

Nadalje, Prijedlogom zakona usvojeno je načelo da se visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose. Time je napušteno načelo važećeg uređenja da se, bez obzira na subjekte ugovornog odnosa, visina stopa ugovornih kamata veže za visinu stope zakonskih zateznih kamata propisanu za ostale odnose (odnosi koji nisu odnosi iz trgovačkog ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava). Također, predlaže se da visina najviše dopuštene stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za polovinu te stope, a u odnosima između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za tri četvrtine te stope.

Predloženim uređenjem neće se značajno izmijeniti visina stopa ugovornih kamata.

Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju (Narodne novine, broj 127/2014), radi usklađivanja s relevantnom regulativom Europske unije, kreditnim institucijama produljen je rok za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj banci s 25 na 42 kalendarska dana nakon završetka izvještajnog mjeseca. Budući da su ovi podaci neophodni za izračune prosječnih kamatnih stopa koje sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Zakonu o potrošačkom kreditiranju objavljuje Hrvatska narodna banka, potrebno je novim rokovima objave statističkih podataka prilagoditi odredbu članka 12.a stavka 5. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi te odredbe članka 11.b stavka 3. i 11.c stavka 3. Zakona o potrošačkom kreditiranju.

Nadalje, s obzirom na predloženo sniženje stope zakonskih zateznih kamata, izmjenom Zakona o potrošačkom kreditiranju predlaže se i drugačiji način određivanja maksimalne efektivne kamatne stope za potrošačke i stambene kredite kojim će se ujedno postići i sniženje tih stopa.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku. Osobito opravdan razlog za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku je rast prezaduženosti kojem je pridonijela i globalna ekonomska kriza zbog koje se povećala stopa nezaposlenosti usporedno sa smanjenjem životnog standarda i porastom cijena na tržištu. Stoga se predlaže sniženje stope zakonskih zateznih kamata kako bi se olakšao položaj dužnika i usporio rast prezaduženosti.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/2005, 41/2008 i 125/2011) iza članka 1. dodaju se naslov i članak 1.a koji glase:

„Pravo Europske unije
Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (85/374/EEZ) (SL L 210, 7. 8. 1985.),
- Direktiva Vijeća od 18. prosinca 1986. o usklađivanju prava država članica u vezi samozaposlenih trgovačkih zastupnika (86/653/EEZ) (SL L 382, 31. 12. 1986.),
- Direktiva Vijeća od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima (90/314/EEZ) (SL L 158, 23. 6. 1990.),
- Direktiva 1999/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 1999. o izmjeni Direktive Vijeća 85/374/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 141, 4. 6. 1999.),
- Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu (SL L 171, 7. 7. 1999.),
- Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL L 335, 17. 12. 2009).“.

Članak 2.

U članku 26. stavku 1. iza riječi: „koja je“ dodaju se riječi: „za te odnose“, a iza riječi: „kamatna stopa“ dodaje se zarez i riječi: „uvećane za polovinu te stope“.

U stavku 2. riječi: „određene sukladno stavku 1. ovoga članka, uvećane za polovinu te stope“ zamjenjuju se riječima: „koja je za te odnose vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uvećane za tri četvrtine te stope“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, vrijedi kamatna stopa u visini polovine stope zakonskih zateznih kamata.“.

Članak 3.

U članku 29. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Stopa zateznih kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava određuje se, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a u ostalim odnosima za tri postotna poena.“.

Stavak 8. mijenja se i glasi:

„(8) Prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. ovoga članka za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka i dužna ju je svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti u Narodnim novinama.“.

Iza stavka 8. dodaje se stavak 9. koji glasi:

„(9) Referentno razdoblje iz stavka 2. ovoga članka za objavu na dan 1. siječnja obuhvaća razdoblje od 1. svibnja do 31. listopada, a referentno razdoblje za objavu na dan 1. srpnja obuhvaća razdoblje od 1. studenoga do 30. travnja.“.

Članak 4.

U Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, br. 108/2012, 144/2012, 81/2013 i 112/2013) u članku 3. točki 20. riječi: „1 postotni poen“ zamjenjuju se riječima: „3 postotna poena“.

U članku 12.a stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Referentno razdoblje iz stavka 4. ovoga članka za objavu na dan 1. siječnja obuhvaća razdoblje od 1. svibnja do 31. listopada, a referentno razdoblje za objavu na dan 1. srpnja obuhvaća razdoblje od 1. studenoga do 30. travnja.“.

Članak 5.

U Zakonu o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine, br. 75/2009, 112/2012, 143/2013, 147/2013 i 9/2015) u članku 11.b stavku 3. i članku 11.c stavku 3. riječi: „zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u „Narodnim novinama““ zamjenjuju se riječima: „dan 31. listopada Hrvatska narodna banka dužna je objaviti u Narodnim novinama 1. siječnja, a podatke dostupne na dan 30. travnja dužna je objaviti 1. srpnja.“.

Članak 20.a mijenja se i glasi:

„(1) Maksimalna EKS za potrošačke kredite sukladno ovome Zakonu jednaka je stopi zakonskih zateznih kamata uvećanoj za dva postotna boda.

(2) Maksimalna EKS za stambene kredite sukladno ovome Zakonu jednaka je stopi zakonskih zateznih kamata.“.

Članak 6.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. srpnja 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

U predloženom članku 1.a navodi se pravna stečevina (direktive) Europske unije prenesena u Zakon o obveznim odnosima.

Uz članak 2.

Predloženim izmjenama članka 26. stavaka 1. i 2. usvojeno je načelo da se visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose. Time je napušteno načelo važećeg uređenja prema kojem se, bez obzira na subjekte ugovornog odnosa, visina stopa ugovornih kamata veže za visinu stope zakonskih zateznih kamata propisanu za ostale odnose (odnosi koji nisu odnosi iz trgovačkog ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava).

Visina najviše dopuštene stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za polovinu te stope, a u odnosima između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za tri četvrtine te stope.

Izmjenama stavka 3. članka 26. propisuje se da ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, vrijedi kamatna stopa u visini polovine stope zakonskih zateznih kamata.

Predloženim uređenjem neće se značajno izmijeniti visina stopa ugovornih kamata.

Uz članak 3.

Prema stavku 2. članka 29. za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata mjerodavna je eskontna stopa Hrvatske narodne banke, a prema Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (kao posebnom propisu za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata za subjekte i odnose na koje se odnosi taj Zakon) mjerodavna je prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu.

Predloženom izmjenom stavka 2. članka 29., kao referentna stopa za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata određuje se prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu. Time se napušta eskontna stopa Hrvatske narodne banke kao mjerodavna za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata (budući da se ona ne primjenjuje za provođenje monetarne politike već ima administrativno značenje), a unutar pravnog sustava ujednačava uređenje referentne stope za određivanje visine stope zateznih kamata.

Stopa zateznih kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava određuje se, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja

kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a u ostalim odnosima za tri postotna poena.

Predloženim izmjenama stavka 2. članka 29., uz izmjenu predloženu člankom 4. ovoga Zakona, postići će se izjednačenje visine stope zakonskih zateznih kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava s visinom stope zakonskih zateznih kamata koja će se primjenjivati na poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze. Također će se visina stope zakonskih zateznih kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osoba javnog prava sniziti sa sadašnjih 15% na 10,14%.

U ostalim odnosima (onima koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osoba javnog prava npr. ugovorni odnosi u kojima barem jedna strana nije trgovac; izvanugovorni odnosi) primjenom iste referentne stope, na koju se dodaje manji broj postotnih poena, snizit će se visina stope zakonskih zateznih kamata sa sadašnjih 12% na 8,14%.

Izmjenom stavka 8. članka 29. propisuje se da prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka i da ju je dužna svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti u Narodnim novinama.

Stavkom 9. članka 29. određuje se referentno razdoblje za koje se računa prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima. Referentno razdoblje određeno je u skladu s rokovima propisanim kreditnim institucijama za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj banci (Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju, Narodne novine, broj 127/2014).

Uz članak 4.

Izmjena točke 20. članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi predlaže se kako bi se visina stope zakonskih zateznih kamata koja se primjenjuje na odnose i subjekte određene tim Zakonom uskladila s visinom stope zakonskih zateznih kamata predložene ovim Zakonom za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava (članak 3.).

Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju (Narodne novine, broj 127/2014) koju je, radi usklađivanja s relevantnom regulativom Europske unije, donijela Hrvatska narodna banka, kreditnim institucijama produljen je rok za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj banci s 25 na 42 kalendarska dana nakon završetka izvještajnog mjeseca. Budući da su ovi podaci neophodni za izračun prosječne kamatne stope koju, sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, objavljuje Hrvatska narodna banka potrebno je novim rokovima objave statističkih podataka prilagoditi odredbu članka 12.a stavka 5. toga Zakona.

Uz članak 5.

Izmjene članka 11.b stavka 3. i članka 11.c stavka 3. Zakona o potrošačkom kreditiranju potrebne su jer je kreditnim institucijama produljen rok (s 25 na 42 kalendarska dana nakon završetka izvještajnog mjeseca) za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj

banci (Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju, Narodne novine, broj 127/2014). Budući da su ovi podaci neophodni za izračun prosječnih ponderiranih kamatnih stopa koje, sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju, objavljuje Hrvatska narodna banka, potrebno je novim rokovima objave statističkih podataka prilagoditi navedene odredbe.

Maksimalna efektivna kamatna stopa za potrošačke i stambene kredite člankom 20.a Zakona o potrošačkom kreditiranju uređena je na način da se određuje umanjnjem stope zakonskih zateznih kamata. S obzirom na predloženo sniženje stope zakonskih zateznih kamata, predlaže se i drugačiji način određivanja maksimalne efektivne kamatne stope za potrošačke i stambene kredite kojim će se ujedno postići i sniženje tih stopa.

Uz članak 6.

Ovom se odredbom propisuje stupanje Zakona na snagu.

TEKST ODREDBI VAŽEĆIH ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

ZAKON O OBVEZNIM ODNOSIMA (Narodne novine, br. 35/2005, 41/2008 i 125/2011)

UGOVORNE KAMATE

Stopa ugovornih kamata

Članak 26.

(1) Stopa ugovornih kamata između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa.

(2) Stopa ugovornih kamata između trgovaca, odnosno trgovca i osobe javnog prava ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata određene sukladno stavku 1. ovoga članka, uvećane za polovinu te stope.

(3) Ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, između osoba od kojih barem jedna nije trgovac, vrijedi kamatna stopa u visini četvrtine stope zakonskih zateznih kamata, a između trgovaca polovina stope zakonskih zateznih kamata određene sukladno stavku 1. ovoga članka.

(4) Ako su ugovorene više kamate od dopuštenih, primijenit će se najviša dopuštena kamatna stopa.

(5) Stopa ugovornih kamata odnosi se na razdoblje od jedne godine.

(6) U smislu ovoga Zakona osobe javnog prava su osobe koje su obvezne postupati po propisima o javnoj nabavi, osim trgovačkih društava.

ZATEZNE KAMATE

Kad se duguju

Članak 29.

(1) Dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice, i zatezne kamate.

(2) Stopa zateznih kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava određuje se, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za osam postotnih poena, a u ostalim odnosima za pet postotnih poena.

(3) Uz ograničenje iz stavka 2. članka 26. ovoga Zakona, kod trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava strane mogu ugovoriti drukčiju stopu zateznih kamata.

(4) Ali ništetna je odredba ugovora iz stavka 3. ovoga članka ako na temelju okolnosti slučaja, a poglavito trgovačkih običaja i naravi predmeta obveze, proizlazi da je tako ugovorenom stopom zateznih kamata, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzročena očigledna neravnopravnost u pravima i obvezama ugovornih strana.

(5) Prilikom ocjene je li odredba ugovora o stopi zateznih kamata ništetna uzet će se, između ostalog, u obzir jesu li postojali opravdani razlozi za odstupanje od zakonom predviđene stope zateznih kamata.

(6) Ako je, u slučaju iz stavka 2. članka 26. ovoga Zakona, stopa ugovornih kamata viša od stope zateznih kamata, one teku i poslije dužnikova zakašnjenja.

(7) Stopa zateznih kamata odnosi se na razdoblje od jedne godine.

(8) Hrvatska narodna banka dužna je svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti eskontnu stopu u »Narodnim novinama«.

**ZAKON O FINACIJSKOM POSLOVANJU
I PREDSTEČAJNOJ NAGODBI
(Narodne novine, br. 108/2012, 144/2012, 81/2013 i 112/2013)**

Pojmovi

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

20. »referentna stopa« jest osnovna kamatna stopa za kašnjenje s plaćanjem a jednaka je prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu umanjenoj za 1 postotni poen.

Posljedice dužnikova zakašnjenja s ispunjenjem novčane obveze

Članak 12.a

(1) Ako dužnik zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje vjerovniku bez ikakve daljnje opomene pored glavnice, i kamate za kašnjenje s plaćanjem, pod uvjetom da je vjerovnik ispunio svoje ugovorne i zakonske obveze.

(2) Stopa zakonskih kamata na kašnjenje s plaćanjem u poslovnim transakcijama između poduzetnika i između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze jednaka je referentnoj stopi uvećanoj za 8 postotnih poena.

(3) U poslovnim transakcijama između poduzetnika moguće je ugovoriti drukčiju stopu kamata za kašnjenje s plaćanjem, ali ne veću od stope zakonskih kamata za kašnjenje s plaćanjem iz stavka 2. ovoga članka, a koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora. Ako su kamate ugovorene ali nije određena njihova stopa, obračunavaju se zakonske kamate za kašnjenje s plaćanjem.

(4) Prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. ovoga članka za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka prema utvrđenoj metodologiji i dužna ju je svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti u »Narodnim novinama«.

(5) Referentno razdoblje iz stavka 4. ovoga članka obuhvaća šest mjeseci do predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu, uključujući i taj mjesec.

ZAKON O POTROŠAČKOM KREDITIRANJU
(Narodne novine, br. 75/2009, 112/2012, 143/2013, 147/2013 i 9/2015)

Maksimalna kamatna stopa na stambene kredite

Članak 11.b

- (1) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na stambene kredite s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom (a) u kunama bez valutne klauzule, (b) u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, kao i (c) u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope na stanja takvih kredita odobrenih u Republici Hrvatskoj, određene za svaku od valuta uvećane za 1/3.
- (2) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na stambene kredite koji nisu obuhvaćeni stavkom 1. ovoga članka ne smije biti viša od najniže prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka uvećane za 1/3.
- (3) Prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka prema utvrđenoj metodologiji i podacima dostupnim na zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u »Narodnim novinama«.
- (4) Hrvatska narodna banka će prvi put utvrditi i objaviti prosječnu ponderiranu kamatnu stopu na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od dana objave ovoga Zakona u »Narodnim novinama« prema posljednjim poznatim podacima, a vjerovnici će postojeće promjenjive kamatne stope uskladiti s odnosnim ograničenjima najkasnije do 1. siječnja 2014. dok će daljnje korekcije vršiti na ugovorene dane promjene kamatne stope temeljem zadnje objavljene prosječne ponderirane kamatne stope od strane Hrvatske narodne banke.

Maksimalna kamatna stopa na ostale potrošačke kredite

Članak 11.c

- (1) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na ostale potrošačke kredite s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom (osim stambenih) (a) u kunama bez valutne klauzule, (b) u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, kao i (c) u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope na stanja takvih kredita odobrenih u Republici Hrvatskoj, određene za svaku od valuta, uvećane za 1/2.
- (2) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na ostale potrošačke kredite koji nisu obuhvaćeni stavkom 1. ovoga članka ne smije biti viša od najniže prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka uvećane za 1/2.
- (3) Prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka prema utvrđenoj metodologiji i podacima dostupnim na zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u »Narodnim novinama«.
- (4) Hrvatska narodna banka će prvi put utvrditi i objaviti prosječnu ponderiranu kamatnu stopu na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od dana objave ovoga Zakona u »Narodnim novinama«, prema posljednjim poznatim podacima, a vjerovnici će postojeće promjenjive kamatne stope uskladiti s odnosnim ograničenjima najkasnije do 1. siječnja 2014. dok će daljnje korekcije vršiti na ugovorene dane promjene kamatne stope

temeljem zadnje objavljene prosječne ponderirane kamatne stope od strane Hrvatske narodne banke.

Gornja granica EKS-a

Članak 20.a

(1) Maksimalna EKS za potrošačke kredite sukladno ovome Zakonu je jedan postotni bod niža od ograničenja visine zateznih kamatnih stopa utvrđenog zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.

(2) Maksimalna EKS za stambene kredite je sukladno ovome Zakonu tri postotna boda niža od ograničenja visine zateznih kamatnih stopa utvrđenog zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.

OBRAZAC IZVJEŠTAJA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU		
Naslov dokumenta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona	
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa	
Svrha dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona	
Datum dokumenta	5. lipnja 2015.	
Verzija dokumenta	Prva	
Vrsta dokumenta	Izvješće	
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	Za izradu nacrt nije bila osnovana stručna radna skupina	
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?	ne	<i>Internetska stranica Vlade</i>
	da www.pravosudje.gov.hr	<i>Internetska stranica tijela nadležnog za izradu nacrt</i>
	ne	<i>Druge internetske stranice</i>
Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću trajalo je u razdoblju od 5. svibnja do 19. svibnja 2015.	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Hrvatska udruga banaka Jadranska banka d.d. Šibenik Privredna banka Zagreb d.d. Zagrebačka banka d.d. Hrvatska gospodarska komora, Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize Hrvatska gospodarska komora, Služba za pravne poslove	

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga neprihvatanja	U posebnom obrascu u prilogu
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove

SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona

Ministarstvo pravosuđa objavljuje objedinjene primjedbe zaprimljene od strane predstavnika zainteresirane javnosti koji su dostavili primjedbe na Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona putem održanog internetskog javnog savjetovanja provedenog u razdoblju od 5. svibnja 2015. do 19. svibnja 2015. te očitovanja o prihvatanju/neprihvatanju istih.

Redni broj	Naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Članak na koji se odnosi primjedba/prijedlog	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvatanja/neprihvatanja prijedloga ili primjedbe
1.	Hrvatska udruga banaka		<p>Kao što je HUB iznosio i u prethodnim razgovorima i pisanim materijalima prilikom prošlogodišnjeg prijedloga Zakona o kamatama, sada imamo jedinstvenu priliku za duže vrijeme riješiti pitanje zateznih kamata i ograničenja ugovornih kamatnih stopa na način sukladan europskoj pravnoj stečevini i u skladu s načelima tržišne ekonomije.</p> <p>Međutim, u ovom prijedlogu izmjena ZOO, opet se pokušavaju riješiti četiri razne stvari jednim propisom.</p> <p>Radi se o:</p> <ol style="list-style-type: none"> zakonskoj zateznoj kamati za pravne osobe (statutory late interest rate) zateznoj kamati između pravnih osoba zakonskoj zateznoj kamati za 	

			<p>potrošače</p> <p>4. ugovornoj kamati, odnosno njenom ograničavanju</p> <p>1. Zakonska zatezna kamata za pravne osobe je jedino što je potrebno regulirati propisima, jer to zahtijeva direktiva EU o kašnjenjima u plaćanju. Hrvatska ima najvišu stopu, kao posljedicu nes(p)retnih rješenja u prošlosti, no to se danas može riješiti na primjeren način, koji će dovesti do njenog smanjenja na razinu 8-10% kao što imaju druge zemlje članice.</p> <p>Ovdje je potrebno napomenuti da se ova stopa uglavnom ne odnosi na financijske institucije, nego na poslovanje između pravnih osoba, uključivo državu i služi da zaštiti vjerovnike u slučajevima kad u ugovoru nije drukčije specificirano. Dakle, budući da postoje zakonski rokovi plaćanja (sukladno direktivi), niti oni niti zatezna kamata se u pravilu ne stavljaju u ugovore između dobavljača i kupca, nego se poštuje rok od 30 dana, a za svako kašnjenje primjenjuje se zakonska zatezna kamata.</p> <p>2. Zatezna kamata se inače može slobodno ugovarati između pravnih osoba, i ona u pravilu nije limitirana, osim na nekim razinama (višestrukima od zakonske zatezne kamate), da se izbjegne lihvarjenje, a njena</p>	<p>Zakonske zatezne kamate za subjekte i odnose obuhvaćene Direktivom 2011/7/EU o suzbijanju zakašnjenja s plaćanjem u poslovnim transakcijama uređene su posebnim propisom- Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi. Cilj predloženih izmjena je, među ostalim, izjednačavanje stope zakonskih zateznih kamata za odnose uređene navedenim posebnim propisom i stope zakonskih zateznih kamata koje se prema općem propisu primjenjuju na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, koja prema predloženom uređenju iznosi 10,14%.</p> <p>Sukladno članku 29. stavku 3. ZOO-a (koji se predloženim izmjenama ne mijenja), uz propisana zakonska ograničenja, kod trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava dopušteno je ugovaranje drukčije</p>
--	--	--	--	---

			<p>visina može dokazati i spremnost kupca da poštuje rokove plaćanja.</p> <p>3. Zakonske zatezne kamate za potrošače, stavljaju se na neuobičajeno nisku razinu, za razliku od drugih zemalja EU gdje i dalje postoji određeni "kazneni" element za kašnjenje, često postavljen kao fleksibilna veličina, ovisna o ugovornoj kamatnoj stopi (npr. 2 p.p. iznad ugovorne). Zakonska zatezna kamata za potrošače nije uređena propisima EU i zemlje članice imaju slobodu propisivanja ili ne takve kamate. Ona je obično uređena kako se ne bi morala navoditi u individualnim ugovorima, bilo na fiksnoj razini, koje je često viša od one za pravne osobe, bilo na razini ovisnoj o ugovornoj stopi. To ima smisla jer ona treba imati neki kazneni element, tako da ima zemalja gdje je ona npr. 2 p.p. viša od ugovorne, što znači da kredit s 5% kamate ima zateznu na 7%, a onaj s 8% na 10%. Naravno, to vrijedi za financijske institucije kad postoji ugovorna kamata, a za ostale dobavljače (komunalije, energija i sl.) ona se propisuje u određenom iznosu.</p> <p>Zaključno o zateznim kamata – iako predložena rješenja nisu sasvim uobičajena u drugim zemljama EU, ona se mogu prihvatiti, pogotovo jer dovode do toga da se najviša zakonska zatezna kamata za pravne osobe u</p>	<p>stope zateznih kamata.</p> <p>Zakonske zatezne kamate za potrošačke ugovore nisu uređene pravnom stečevinom Europske unije. Zakonodavac samostalno, u skladu s Ustavom i zakonom, odlučuje o uređivanju gospodarskih i pravnih odnosa u Republici Hrvatskoj. S obzirom na rast prezaduženosti, ocjenjeno je da dosadašnja stopa zakonskih zateznih kamata predstavlja preveliko opterećenje za građane te je stoga predloženo njezino sniženje.</p>
--	--	--	--	--

		<p>Članak 4.</p>	<p>EU svede na niži iznos, ali za ostale dvije zatezne kamate, mogu se naći i primjerenija rješenja.</p> <p>4. Ograničavanje ugovornih kamatnih stopa, koje propisuje predloženi članak 4. neprihvatljivo je jer izravno smanjuje prihod iz jedne tržišne aktivnosti (administrativno reguliranje cijena), diskriminira legalne i licencirane kreditore u odnosu na nefinancijske institucije, zadire u tržišnu utakmicu.</p> <p>Ograničavanje ugovorne kamate, s druge strane već i u sadašnjem rješenju nikako nije u skladu s pravnom stečevinom EU, no budući da nije previše zadiralo u tržišne veličine, a u sklopu širih razgovora s Ministarstvom financija na rješavanju drugih problema, prešutno je prihvaćeno, ali se i ono moglo dovoditi u pitanje.</p> <p>Iako takva ograničenja tamo sigurno ne pripadaju, dodani su članci 11.b i 11.c u Zakon o potrošačkom kreditiranju (ZPK) koji su vezali maksimalnu ugovornu kamatu na prosječnu tržišnu. Ovakvo rješenje postoji i u nekim drugim zemljama EU, iako je "najoštrije" ograničenje od svih, a osim toga ne gleda na više raznih vrsta kredita (koji se razlikuju po rizičnosti) nego samo na stambene i potrošačke (svih vrsta). Problem u praksi zapravo donosi članak 20.a ZPK-a, koji uz tržišna ograničenja, postavlja dodatno</p>	<p>Odredbe o EKS-u nisu diskriminatorne jer se odnose na sve vjerovnike u smislu Zakona o potrošačkom kreditiranju.</p> <p>Kao i u važećem uređenju, maksimalna EKS se određuje u odnosu na stopu zakonskih zateznih kamata koje se primjenjuju na ostale odnose</p>
--	--	------------------	---	--

		<p>ograničenje, koje se bez ikakvog razloga vezuje na zakonsku zateznu kamatu za pravne osobe.</p> <p>Predloženo dodatno spuštanje maksimalnih ugovornih kamata svodi se na izravno uzimanje prihoda financijskim institucijama i teško se može naći opravdanje za to. Pogotovo jer Hrvatska već ima kamatne stope koje su među najnižima u usporedivih 11 zemalja EU, među kojima su i neke zemlje eurozone. Jedino za stambene kredite smo negdje po sredini ljestvice, ali na njih ova ograničenja ne bi imala utjecaja.</p> <p>Uvjereni smo da će Europska komisija imati dosta pitanja i primjedbe oko ovakvog rješenja.</p> <p>Naš prijedlog jest da se u izmjenama ZOO-a jednostavno ukine članak 20.a ZPK-a (umjesto mijenjanja brojki u tom članku). Ograničenja još uvijek ostaju, restriktivnija su nego u drugim zemljama EU koje uopće ograničavaju ugovorne kamate (manje od pola zemalja članica), no one to čine u cilju sprečavanja lihvarstva, a ne pokušaja "zaštite potrošača" administrativnim smanjivanjem kamata. Uostalom opširna studija EK objavljena krajem 2010. godine, pokazala je da ograničavanje ugovornih kamata nema pozitivnih efekata, te je slijedom toga odustala od europskog propisa</p>	<p>(kojima su obuhvaćeni i potrošački ugovori), a ne na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava.</p> <p>Stručni nositelj izrade predloženog Zakona se prilikom predlaganja ovog rješenja rukovodio gospodarskom situacijom i rastom prezaduženosti građana.</p> <p>Zadržano je načelo važećeg uređenja Zakona o potrošačkom kreditiranju koje ograničava maksimalni EKS i veže ga za visinu stope zakonskih zateznih kamata.</p>
--	--	---	---

		Članak 4. i članak 2.	<p><u>4. Pitanje:</u> Ukoliko se usvoje izmjene ZOO-a, kamata na dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu je max. 10,14%. To bi značilo da će klijentima koji kasne, odnosno ne izvršavaju uredno svoje obveze, biti financijski povoljnije da im se takva dozvoljena prekoračenja ukinu/krediti otkažu, obzirom da je uz ovaj EKS dozvoljena na neke rokove veća ugovorna kamata od zatezne.</p>	Zadržano je načelo važećeg uređenja EKS-a određeno Zakonom o potrošačkom kreditiranju.
3.	Privredna banka Zagreb d.d.	<p>Članak 2.</p> <p>Članak 2. u vezi s člankom 5.</p>	<p>Zatezna kamatna stopa ovisi o kretanju prosječne kamatne stope na stanja kredita nefinancijskim institucijama i mijenja se svakih 6 mjeseci (do sada je ovisilo o eskontnoj stopi koja se rijetko mijenjala). Sugeriramo manje frekventnu izmjenu – svakih godina dana kako bi se smanjili troškovi prilagodbi u svim poslovnim sustavima</p> <p>Nemoguća je primjena novog EKS-a i zatezne kamate od 01.01. ili 01.07. jer ista postaje dostupna u Narodnim novinama tek dan, dva nakon 01.01. ili 01.07. S obzirom na potrebna usklađenja cijena i kontrola limita u sustavima, predlažemo da banke svoje poslovanje trebaju uskladiti u roku 60 dana od dana objave nove visine prosječna kamatne stope na stanja kredita</p>	<p>I prema važećem uređenju (članak 29. stavak 8. ZOO-a) eskontna stopa, koja je mjerodavna za određivanje stope zateznih kamata za tekuće polugodište objavljuje se 1. siječnja, odnosno 1. srpnja. Prema predloženom uređenju referentna stopa za određivanje stope zateznih kamata također će se objavljivati 1. siječnja, odnosno 1. srpnja i vrijediti za izračun stope zateznih kamata za to polugodište.</p> <p>Sukladno predloženom stavku 2. članka 29. za tekuće polugodište primjenjuje se ona stopa zakonskih zateznih kamata koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope objavljene na dan 1. siječnja odnosno 1. srpnja. I prema važećem uređenju (članak 29. stavak 8. ZOO-a) eskontna stopa, koja je mjerodavna za određivanje stope zateznih kamata za tekuće polugodište objavljuje se 1. siječnja, odnosno 1.</p>

			nefinancijskim institucijama.	srpnja, a za stopu zakonske zatezne kamate vezana je visina EKS. Stoga u vezi obveze banaka za usklađivanje poslovanja sa stopom mjerodavnom za određivanje stope zateznih kamata (a time i EKS) predloženi zakon nije unio bitne izmjene u odnosu na važeće uređenje.
4.	Zagrebačka banka d.d.	Načelne primjedbe	<p>U obrazloženju/ prethodnoj procjeni stoji :</p> <p><i>... predloženim Zakonom usvojeno je načelo da se visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose...</i></p> <p>Sam tekst Zakona ne opravdava takvo obrazloženje, jer se i kamatne stope , ugovorne i zatezne, primjenjive na “ostale odnose” ravnaju po parametru koji se formira u kreditiranju nefinancijskih trgovačkih društava.</p> <p>Taj pristup nije valjano utemeljen, već naprosto stoga što se cijene kreditnih usluga u poslovanju s građanima ne formiraju u korelaciji s kamatnim stopama korporativnom sektoru. Cijene kredita korporativnom sektoru i cijene kredita građanima ravnaju se notorno</p>	<p>Za razliku od važećeg uređenja po kojem se, bez obzira na subjekte ugovornog odnosa, visina stopa ugovornih kamata veže za visinu stope zakonskih zateznih kamata za ostale odnose (odnosi koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava), po predloženom rješenju visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose.</p> <p>Stopa zateznih kamata određuje se uvećanjem (za propisani broj postotnih bodova) prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje. Navedena stopa predložena je kao mjerodavna za određivanje stope zateznih kamata kako bi se otklonile postojeće razlike u propisanoj referentnoj stopi za određivanje visine stope zateznih kamata u općem propisu (Zakonu o obveznim odnosima) i posebnom propisu (Zakonu o financijskom poslovanju i</p>

			<p>vlastitim i različitim momentima i vlastitim i zasebnim dinamikama.</p> <p>Načelo koje bi se deklarativno htjelo ostvariti, koje bi bilo utemeljeno, nije dakle Zakonom ostvareno.</p> <p>Podjednako je neutemeljeno pozivanje na Direktivu 2011/ 7 /EU, jer ona ne propisuje ograničenje najviše dopuštene stope zateznih kamata, već samo subjektivno ograničeno jamči najnižu stopu zatezne kamate vjerovniku koji drugačije ne ugovori.</p> <p>Pristup europskog prava prema navedenoj direktivi dakle štiti vjerovnika zajamčenom stopom zatezne kamate, dok pristup ove novele i postojećega ZOO smjera obrnuto : - na zaštitu dužnika ograničenjem visine stope zateznih kamata.</p>	<p>predstečajnoj nagodbi).</p> <p>Direktiva 2011/7/EU o suzbijanju zakašnjenja s plaćanjem u poslovnim transakcijama u hrvatsko zakonodavstvo nije implementirana Zakonom o obveznim odnosima nego posebnim propisom - Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi. Stoga se odredbe članka 29. Zakona o obveznim odnosima, kojima su uređene zatezne kamate, primjenjuju na subjekte i odnose na koje se ne primjenjuje navedeni posebni Zakon. Sukladno odredbi stavka 3. članka 29., uz Zakonom propisana ograničenja, kod trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava dopušteno je ugovaranje stope zateznih kamata, a navedena odredba predloženim zakonom nije mijenjana.</p>
		EKS - članak 4. (načelne primjedbe)	<p>EKS po prirodi stvari obuhvaća i druge troškove, pored kamatnog troška. EKS objavljuju prema posebnom propisu isključivo obveznici izračuna EKS, koji su licencirani i nadzirani kreditori.</p> <p>Ako EKS jest limitirana na niže u odnosu na limit opće propisane visine ugovorne kamatne stope, to znači da se opći propis ne</p>	<p>Odredbe o EKS-u nisu diskriminatorne jer se odnose na sve vjerovnike u smislu Zakona o potrošačkom kreditiranju.</p> <p>I prema važećem uređenju, EKS propisan Zakonom o potrošačkom kreditiranju, niža je od najviše dopuštene stope ugovornih kamata koje se sukladno Zakonu o obveznim odnosima primjenjuju na ostale odnose. Nadalje, sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju, nije</p>

		<p>primjenjuje jednako na sve. Na licencirane kreditore primjenjuje se niže postavljeni limit ugovorne kamatne stope, pa oni dakle moraju nuditi niže kamatne stope u odnosu na nelicencirane kreditore.</p> <p>Nelicencirani kreditori stoga smiju odobravati kredite s višom kamatnom stopom i ostvarivati više kamatne prihode od licenciranih. Time Zakon pogoduje nereguliranom, pa i sivom tržištu, diskriminirajući licenciranu i nadziranu kreditnu industriju.</p> <p>Dakako, i sivo tržište kreditnih ponuda može imati drugih troškova kojima tereti klijente, koji su povezani s kreditnom uslugom, koje licencirani kreditori nužno uključuju u EKS, a koje nelicencirani kreditori naplaćuju bez ograničenja.</p> <p>Pravopolitički, takvo stajalište zakonodavca nije objektivno branjivo.</p>	<p>dopušteno pružanje usluga potrošačkog kreditiranja bez propisanih odobrenja te takvo pružanje usluga podliježe prekršajnom kažnjavanju.</p>
	<p>Objava prosječne kamatne stope za referentno razdoblje - članak 2.</p>	<p>Sukladno Konačnom prijedlogu zakona, prosječna kamatna stopa za referentno razdoblje koju određuje HNB prema utvrđenoj metodologiji objavljuje se svakog 1.siječnja i 1.srpnja u Narodnim novinama. Najviša dopuštena kamatna stopa izračunava se na bazi stope zateznih kamata, a ove pak na temelju objavljene prosječne kamatne</p>	<p>I prema važećem uređenju (članak 29. stavak 8. ZOO-a) eskontna stopa, koja je mjerodavna za određivanje stope zateznih kamata za tekuće polugodište objavljuje se 1. siječnja, odnosno 1. srpnja. Prema predloženom uređenju referentna stopa za određivanje stope zateznih kamata također će se objavljivati 1. siječnja, odnosno 1. srpnja i vrijediti za izračun stope zateznih kamata</p>

			<p>stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima.</p> <p>Primjenjiva kamatna stopa – bilo ugovorna ili zakonska zatezna – morala bi sudionicima obveznopравnih odnosa biti poznata u razumnom vremenu unaprijed. U protivnom, ugovorene kamate bi se potencijalno morale preugovarati, a obračunate i naplaćene kamate reobračunavati. To bi bitno otežalo izvršavanje ugovornih obveza i unijelo značajnu pravnu i operativnu nesigurnost u poslovanje.</p> <p>Predloženim rješenjem rokovi objave referentne kamatne stope podjednako su nepovoljni za sve sudionike u obveznim odnosima i za posljedicu imaju znatne teškoće u realizaciji tih odnosa.</p> <p>Imajući u vidu da se na temelju predložene nove odredbe čl.29.st.2. referentna kamatna stopa obuhvaća razdoblje od "šest mjeseci do predzadnjeg mjeseca polugodišta koji prethodi tekućem polugodištu, uključujući i taj mjesec", smatramo da kraći rok objave ne bi predstavljao dodatno opterećenje pri izračunu referentne stope. Predlažemo rok u čl.29.st.9. definirati na slijedeći način:</p> <p>„(9) Prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. ovoga članka za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka prema utvrđenoj metodologiji i dužna ju je svakog <u>20. prosinca</u> i <u>20. lipnja</u> objaviti u „Narodnim novinama“.“.</p>	<p>za to polugodište. U dosadašnjoj primjeni Zakona o obveznim odnosima nisu uočeni problemi u praksi vezani za dan objave eskontne stope i s tim u vezi promjene visine stope zateznih i ugovornih kamata.</p>
--	--	--	---	---

		Članak 1.	<p>U članku 26. stavku 1. treba iza riječi : “koja je” dodati riječi :“<u>za te odnose</u>”</p> <p>U članku 26. u predloženoj izmjeni stavka 2. treba dodati riječi „za te odnose“ tako da predložena izmjena stavka 2. glasi: U stavku 2. riječi: „određene sukladno stavku 1. ovoga članka, uvećane za polovinu te stope“ zamjenjuju se riječima: „koja je <u>za te odnose</u> vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uvećane za tri četvrtine te stope“.</p>	<p>Prihvaća se.</p> <p>Prihvaća se.</p>
		Članak 2.	<p>Predlaže se da stavak 9. članka 29. glasi: „(9) Prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. ovoga članka za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka prema utvrđenoj metodologiji i dužna ju je svakog <u>20. prosinca i 20. lipnja</u> objaviti u „Narodnim novinama“.“.</p>	<p>Ne prihvaća se.</p> <p>I prema važećem uređenju (članak 29. stavak 8. ZOO-a) eskontna stopa, koja je mjerodavna za određivanje stope zateznih kamata za tekuće polugodište objavljuje se 1. siječnja, odnosno 1. srpnja. Prema predloženom uređenju referentna stopa za određivanje stope zateznih kamata također će se objavljivati 1. siječnja, odnosno 1. srpnja i vrijediti za izračun stope zateznih kamata za to polugodište. U dosadašnjoj primjeni Zakona o obveznim odnosima nisu uočeni problemi u praksi vezani za dan objave eskontne stope i s tim u vezi promjene visine stope zateznih i ugovornih kamata.</p>

		Članak 4.	<p>Predlaže se da se u stavak 1. i 2. predloženog članka 20.a iza riječi: „zateznih kamata“ dodaju riječi: „koja vrijedi za te odnose“, tako da predloženi članak 20.a glasi:</p> <p>„(1) Maksimalna EKS za potrošačke kredite sukladno ovome Zakonu jednaka je stopi zakonskih zateznih kamata <u>koja vrijedi za te odnose</u> uvećanoj za dva postotna boda.</p> <p>(2) Maksimalna EKS za stambene kredite sukladno ovome Zakonu jednaka je stopi zakonskih zateznih kamata <u>koja vrijedi za te odnose</u>“.</p>	<p>Ne prihvaća se.</p> <p>Zakon o potrošačkom kreditiranju uređuje potrošačke kredite te je stoga jasno da se na potrošačke kredite ne primjenjuje stopa zakonskih zateznih kamata koja vrijedi za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, nego stopa zakonskih zateznih kamata koja se, sukladno Zakonu o obveznim odnosima, primjenjuje na ostale odnose.</p>
5.	<p>HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA</p> <p>Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize</p>	Načelne primjedbe	<p>U obrazloženju/ prethodnoj procjeni stoji : ... <i>predloženim Zakonom usvojeno je načelo da se visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose...</i></p> <p>Sam tekst Zakona ne opravdava takvo obrazloženje, jer se i kamatne stope , ugovorne i zatezne, primjenjive na “ostale odnose” ravnaju po parametru koji se formira u kreditiranju nefinancijskih trgovačkih društava.</p>	<p>Za razliku od važećeg uređenja po kojem se, bez obzira na subjekte ugovornog odnosa, visina stopa ugovornih kamata veže za visinu stope zakonskih zateznih kamata za ostale odnose (odnosi koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava), po predloženom rješenju visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose.</p> <p>Stopa zateznih kamata određuje se uvećanjem (za propisani broj postotnih bodova) prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim</p>

		<p>Taj pristup nije valjano utemeljen, već naprosto stoga što se cijene kreditnih usluga u poslovanju s građanima ne formiraju u korelaciji s kamatnim stopama korporativnom sektoru. Cijene kredita korporativnom sektoru i cijene kredita građanima ravnaju se notorno vlastitim i različitim momentima i vlastitim i zasebnim dinamikama.</p> <p>Načelo koje bi se deklarativno htjelo ostvariti, koje bi bilo utemeljeno, nije dakle Zakonom ostvareno.</p> <p>Podjednako je neutemeljeno pozivanje na Direktivu 2011/ 7 /EU, jer ona ne propisuje ograničenje najviše dopuštene stope zateznih kamata, već samo subjektivno ograničeno jamči najnižu stopu zatezne kamate vjerovniku koji drugačije ne ugovori. Pristup europskog prava prema navedenoj direktivi dakle štiti vjerovnika zajamčenom stopom zatezne kamate, dok pristup ove novele i postojećega ZOO smjera obrnuto : - na zaštitu dužnika ograničenjem visine stope zateznih kamata.</p>	<p>trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje. Navedena stopa predložena je kao mjerodavna za određivanje stope zateznih kamata kako bi se otklonile postojeće razlike u propisanoj referentnoj stopi za određivanje visine stope zateznih kamata u općem propisu (Zakonu o obveznim odnosima) i posebnom propisu (Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi).</p> <p>Direktiva 2011/7/EU o suzbijanju zakašnjenja s plaćanjem u poslovnim transakcijama u hrvatsko zakonodavstvo nije implementirana Zakonom o obveznim odnosima nego posebnim propisom - Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi. Stoga se odredbe članka 29. Zakona o obveznim odnosima, kojima su uređene zatezne kamate, primjenjuju na subjekte i odnose na koje se ne primjenjuje navedeni posebni Zakon. Sukladno odredbi stavka 3. članka 29., uz Zakonom propisana ograničenja, kod trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava dopušteno je ugovaranje stope zateznih kamata, a navedena odredba predloženim zakonom nije mijenjana.</p>
	EKS - članak 4.	EKS po prirodi stvari obuhvaća i druge	Odredbe o EKS-u nisu diskriminatorne jer se

		<p>(načelne primjedbe)</p> <p>troškove, pored kamatnog troška. EKS objavljuju prema posebnom propisu isključivo obveznici izračuna EKS, koji su licencirani i nadzirani kreditori.</p> <p>Ako EKS jest limitirana na niže u odnosu na limit opće propisane visine ugovorne kamatne stope, to znači da se opći propis ne primjenjuje jednako na sve. Na licencirane kreditore primjenjuje se niže postavljeni limit ugovorne kamatne stope, pa oni dakle moraju nuditi niže kamatne stope u odnosu na nelicencirane kreditore.</p> <p>Nelicencirani kreditori stoga smiju odobravati kredite s višom kamatnom stopom i ostvarivati više kamatne prihode od licenciranih. Time Zakon pogoduje nereguliranom, pa i sivom tržištu, diskriminirajući licenciranu i nadziranu kreditnu industriju.</p> <p>Dakako, i sivo tržište kreditnih ponuda može imati drugih troškova kojima tereti klijente, koji su povezani s kreditnom uslugom, koje licencirani kreditori nužno uključuju u EKS, a koje nelicencirani kreditori naplaćuju bez ograničenja.</p> <p>Pravopolitički, takvo stajalište zakonodavca nije objektivno branjivo.</p> <p>Članak 1.</p> <p>Tekstualno, propis sadrži nepreciznosti, te se predlažu dopune kako slijedi:</p>	<p>odnose na sve vjerovnike u smislu Zakona o potrošačkom kreditiranju.</p> <p>I prema važećem uređenju, EKS propisan Zakonom o potrošačkom kreditiranju, niža je od najviše dopuštene stope ugovornih kamata koje se sukladno Zakonu o obveznim odnosima primjenjuju na ostale odnose. Nadalje, sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju, nije dopušteno pružanje usluga potrošačkog kreditiranja bez propisanih odobrenja te takvo pružanje usluga podliježe prekršajnom kažnjavanju.</p>
--	--	---	---

			<p>nomotehnički pogrešna.</p> <p>Međutim, prije svega zbog lakše i kvalitetnije provedbe svih navedenih propisa, a držimo da je i nomotehnički tako najispravnije, predlažemo da se intervenira u matične zakone, a ne da se oni mijenjaju kroz odredbe predmetnoga Zakona.</p> <p>Uzme li se u obzir samo činjenica da će neke odredbe Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi uskoro, stupanjem na snagu Stečajnoga zakona, biti stavljene izvan snage, postavlja se pitanje kako poslovna zajednica može pratiti izmjene zakonodavnoga okvira te usklađivati i prilagođavati svoje poslovanje.</p> <p>Slijedom rečenoga, predlažemo razmotriti mogućnost da se ide u izmjene sva tri spomenuta propisa.</p>	
--	--	--	---	--